

VERPLEEGKUNDIG SPECIALIST EN PHYSICIAN ASSISTANT

ORTHOPEDIE IS MEER DAN OOI TEAMWERK

In veel ziekenhuizen krijgen patiënten te maken met een verpleegkundig specialist of een physician assistant. Zij nemen een deel van de zorg en de informatievoorziening uit handen van de orthopedisch chirurg.

De verpleegkundig specialist (VS) en de physician assistant (PA) doen beiden voor een groot deel hetzelfde werk en ze hebben vergelijkbare bevoegdheden. Hun vooropleiding verschilt: de VS heeft na een hbo-opleiding verpleegkunde een tweejarige masterstudie tot verpleegkundig specialist

gedaan. De PA kan ook een andere medische hbo-opleiding hebben, bijvoorbeeld fysiotherapie, gevolgd door een masterstudie tot PA van tweeënhalf jaar. Dit verschil leidt in de praktijk soms tot een iets ander takenpakket binnen de vakgroep orthopedie, dat kan per ziekenhuis variëren.

“Patiënten zeggen regelmatig ‘dokter tegen me’, vertelt verpleegkundig specialist Angelique de Hooge. “Dat snap ik wel, de huisarts heeft hen immers doorverwezen naar de orthopedisch chirurg. Met de patiënt bespreek ik waar hij of zij last van heeft en de ziektegeschiedenis, en ik doe een lichamelijk onderzoek.” Afhankelijk van de afspraken en de taakverdeling binnen een ziekenhuis ziet de orthopedisch chirurg al in deze fase, of pas als er sprake is van een operatie. De VS en de PA werken onder supervisie van de orthopedisch chirurg. “Als een operatie deel uitmaakt van de behandeling, dan bespreek ik met de patiënt de voorbereidingen.”

Zorg uit handen

Zowel de VS als de PA neemt dus zorg uit handen van de orthopedisch chirurg. Dat is nodig omdat er de afgelopen tien tot vijftien jaar in het ziekenhuis veel taken zijn bijgekomen, vertelt De Hooge, vooral op het gebied van patiëntenzorg, voorlichting en kwaliteitsmetingen. Die nieuwe taken groeiden uit tot deze nieuwe vakgebieden. “Dat maakt dat orthopedie nu meer dan ooit teamwerk is.”

De taken van de VS of de PA verschillen per ziekenhuis. Ze kunnen bijvoorbeeld spreekuur houden in de polikliniek, of dagelijks

Zowel de verpleegkundig specialist als de physician assistant neemt een deel van de zorg uit handen van de orthopedisch chirurg. Dat is nodig omdat er de afgelopen tien tot vijftien jaar in het ziekenhuis veel taken zijn bijgekomen, vertelt Angelique de Hooge, vooral op het gebied van patiëntenzorg, voorlichting en kwaliteitsmetingen.

visite lopen op de afdeling. Ze mogen ook handelingen verrichten die vroeger alleen de arts deed. Voorbeelden zijn injecties in de knie, het verrichten van wondcontroles, het voorschrijven van medicijnen zoals pijnstillers en antibiotica, besluiten of een patiënt naar huis mag, hechtingen verwijderen en assisteren bij of het uitvoeren van kleine ingrepen.

Zorgpaden

En dat is nog niet alles: de VS en de PA zijn vaak betrokken bij wetenschappelijk onderzoek of bij het ontwikkelen van ‘zorgpaden’: dat zijn procesbeschrijvingen voor het behandelen van een patiënt die bijvoorbeeld komt voor een heup- of knieprothese. Daarin staat van intake tot ontslag stap voor stap beschreven hoe de patiënt behandeld wordt. Zo weet iedereen, ook de patiënt, wat op welk moment moet gebeuren. “Dat geeft duidelijkheid in de informatie en behandeling. Daarmee dragen we bij aan kwaliteitsverbetering”, aldus De Hooge.

Informer en begeleiden

De VS en de PA begeleiden de patiënt gedurende de totale behandeling. “We spelen een belangrijke rol in de informatievoorziening over de behandeling en het herstel. Als het nodig is, regelen we nazorg. Dat geeft de patiënt een gerust gevoel: dat is belangrijk voor een goede revalidatie. Na enige tijd zien we elkaar dan weer voor de controle en om het herstel te bespreken. Door deze taakverdeling tussen de orthopedisch chirurg en de verpleegkundig specialist of de physician assistant vergroten we voor onze patiënten de kwaliteit van onze zorg. Een ander voordeel is de verkorting van de wachttijd doordat we op de poli meer patiënten kunnen ontvangen. Ook dat is goed voor onze patiënten.”

Schuldgevoel

De profvoetballerij is een harde wereld. Als je door een blessure een paar maanden bent uitgeschakeld, dan kan het gebeuren dat je na de revalidatie zomaar je plek in het elftal kwijt bent. Dan moet je je terug knokken. Toch heb ik de voetbalwereld ook van een ‘zachte’ kant meegemaakt. Toen ik in 2013 bij FC Twente geen vaste basisplek meer kreeg, werd ik voor een jaar verhuurd aan FC Utrecht. Daar moest ik met mijn ervaring zorgen voor stabiliteit in het team. Ik had er enorm veel zin in. Maar al in het vijfde competitieweekend scheurde ik de voorste kruisband in mijn linkerknie, tijdens een thuiswedstrijd in een vol stadion. Wèg was mijn voetbalseizoen.

Ik werd geopereerd en werkte maandenlang aan mijn terugkeer. Aan de resultaten van het team kon ik in die periode niets fysieks bijdragen. Ik herinner me dat ik me daarover behoorlijk schuldig voelde; FC Utrecht had me natuurlijk niet voor niets gehuurd. Dat Utrecht mij na die uurperiode tóch een contract aanbod, vond ik geweldig. Er sprak veel vertrouwen uit.

Eind oktober 2015 ging het opnieuw mis. Nu op de training, waar ik op een ogenschijnlijk onschuldig momentje een pees in mijn enkel scheurde. Die scheur zat precies op een plek waar ik een aangeboren botverdikking had. Samen met de clubarts heb ik besloten om zo snel mogelijk onder het mes te gaan. Tijdens mijn revalidatie, die duurde vier maanden, begon het elftal onder leiding van onze nieuwe trainer steeds beter te spelen en steeds meer te winnen. Jonge spelers ontwikkelden zich heel snel. Ik ben weleens bang geweest dat ik daar niet meer tussen zou komen. Maar ook dat viel gelukkig mee. Soms ontwikkelen spelers zich zó snel, dat ze aanbiedingen krijgen van andere clubs. Zo kwam er ook weer plek voor mij. Zo gaat dat in het voetbal.

Willem Janssen

Profvoetballer bij FC Utrecht

